

ISIRI

15057

1st. Edition

جمهوری اسلامی ایران
Islamic Republic of Iran

مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران

Institute of Standards and Industrial Research of Iran

استاندارد ملی ایران

۱۵۰۵۷

چاپ اول

مداخلات پرستاری -
استفاده از رول دست -
آئین کار

**Nursing interventions-
Using hand roll
- Code of practice**

ICS : 11.020

به نام خدا

آشنایی با مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران

مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران به موجب بند یک ماده ۳ قانون اصلاح قوانین و مقررات مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران، مصوب بهمن ماه ۱۳۷۱ تنها مرجع رسمی کشور است که وظیفه تعیین، تدوین و نشر استانداردهای ملی (رسمی) ایران را به عهده دارد.

تدوین استاندارد در حوزه های مختلف در کمیسیون های فنی مرکب از کارشناسان مؤسسه* صاحب نظران مراکز و مؤسسات علمی، پژوهشی، تولیدی و اقتصادی آگاه و مرتبط انجام می شود و کوششی همگام با مصالح ملی و با توجه به شرایط تولیدی، فناوری و تجاری است که از مشارکت آگاهانه و منصفانه صاحبان حق و نفع، شامل تولیدکنندگان، مصرف کنندگان، صادرکنندگان و وارد کنندگان، مراکز علمی و تخصصی، نهادها، سازمان های دولتی و غیر دولتی حاصل می شود. پیش نویس استانداردهای ملی ایران برای نظرخواهی به مراجع ذی نفع و اعضای کمیسیون های فنی مربوط ارسال می شود و پس از دریافت نظرها و پیشنهادهای در کمیته ملی مرتبط با آن رشته طرح و در صورت تصویب به عنوان استاندارد ملی (رسمی) ایران چاپ و منتشر می شود.

پیش نویس استانداردهایی که مؤسسات و سازمان های علاقه مند و ذیصلاح نیز با رعایت ضوابط تعیین شده تهیه می کنند در کمیته ملی طرح و بررسی و در صورت تصویب، به عنوان استاندارد ملی ایران چاپ و منتشر می شود. بدین ترتیب، استانداردهایی ملی تلقی می شود که بر اساس مفاد نوشته شده در استاندارد ملی ایران شماره ۵ تدوین و در کمیته ملی استاندارد مربوط که مؤسسه استاندارد تشکیل می دهد به تصویب رسیده باشد.

مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران از اعضای اصلی سازمان بین المللی استاندارد (ISO)^۱ کمیسیون بین المللی الکتروتکنیک (IEC)^۲ و سازمان بین المللی اندازه شناسی قانونی (OIML)^۳ است و به عنوان تنها رابط^۴ کمیسیون کدکس غذایی (CAC)^۵ در کشور فعالیت می کند. در تدوین استانداردهای ملی ایران ضمن توجه به شرایط کلی و نیازمندی های خاص کشور، از آخرین پیشرفتهای علمی، فنی و صنعتی جهان و استانداردهای بین المللی بهره گیری می شود.

مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران می تواند با رعایت موازین پیش بینی شده در قانون، برای حمایت از مصرف کنندگان، حفظ سلامت و ایمنی فردی و عمومی، حصول اطمینان از کیفیت محصولات و ملاحظات زیست محیطی و اقتصادی، اجرای بعضی از استانداردهای ملی ایران را برای محصولات تولیدی داخل کشور و / یا اقلام وارداتی، با تصویب شورای عالی استاندارد، اجباری نماید. مؤسسه می تواند به منظور حفظ بازارهای بین المللی برای محصولات کشور، اجرای استاندارد کالاهای صادراتی و درجه بندی آن را اجباری نماید. همچنین برای اطمینان بخشیدن به استفاده کنندگان از خدمات سازمانها و مؤسسات فعال در زمینه مشاوره، آموزش، بازرسی، ممیزی و صدور گواهی سیستم های مدیریت کیفیت و مدیریت زیست محیطی، آزمایشگاه ها و مراکز کالیبراسیون (واسنجی) وسایل سنجش، مؤسسه استاندارد این گونه سازمان ها و مؤسسات را بر اساس ضوابط نظام تأیید صلاحیت ایران ارزیابی می کند و در صورت احراز شرایط لازم، گواهینامه تأیید صلاحیت به آن ها اعطا و بر عملکرد آنها نظارت می کند. ترویج دستگاه بین المللی یکاها، کالیبراسیون (واسنجی) وسایل سنجش، تعیین عیار فلزات گرانبها و انجام تحقیقات کاربردی برای ارتقای سطح استانداردهای ملی ایران از دیگر وظایف این مؤسسه است.

* مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران

- 1- International organization for Standardization
- 2 - International Electro technical Commission
- 3- International Organization for Legal Metrology (Organization International de Metrology Legal)
- 4 - Contact point
- 5 - Codex Alimentarius Commission

کمیسیون فنی تدوین استاندارد
مداخلات پرستاری - استفاده از رول دست - آئین کار

رئیس:

میرزا بیگی ، غضنفر
(کارشناس ارشد کارآفرینی)

دبیر:

سالمی ، صدیقه
(کارشناس ارشد پرستاری)

سمت و / یا نمایندگی
رئیس کل سازمان نظام پرستاری کشور

هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی تهران
معاون فنی سازمان نظام پرستاری کشور

اعضاء: (اسامی به ترتیب حروف الفبا)

ایرانی ، طاهره السادات
(کارشناس ارشد پرستاری)

پروین ، لیلی
(کارشناس ارشد پرستاری داخلی - جراحی)

جعفر جلال ، عزت
(کارشناس ارشد پرستاری)

جولائی ، سودابه
(دکترای پرستاری)

رضوی ، مریم
(کارشناس پرستاری)

درویش ، مجید
(کارشناس پرستاری)

شریف زاده ، سعیده
(کارشناس ارشد پرستاری)

مصطفوی ، اشرف
(کارشناس ارشد پرستاری)

کارشناس معاونت فنی سازمان نظام پرستاری کشور

هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی تهران

هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی تهران

کارشناس معاونت فنی سازمان نظام پرستاری کشور

مدیر پرستاری بیمارستان ولیعصر

مسئول آموزش پرستاری اداره کل درمان مستقیم
سازمان تامین اجتماعی

کارشناس معاونت فنی سازمان نظام پرستاری کشور

پیش گفتار

استاندارد " مداخلات پرستاری - استفاده از رول دست - آئین کار " که پیش نویس آن در کمیسیون های مربوط به موجب " بند ۵ ماده ۳ قانون سازمان نظام پرستاری مصوب ۸۱/۹/۱۱ مجلس شورای اسلامی توسط سازمان نظام پرستاری تهیه و تدوین شده و در سی و پنجمین اجلاس کمیته ملی استاندارد خدمات مورخ ۸۹/۱۰/۲۲ مورد تصویب قرار گرفته است، اینک به استناد بند یک ماده ۳ قانون اصلاح قوانین و مقررات مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران، مصوب بهمن ماه ۱۳۷۱، به عنوان استاندارد ملی ایران منتشر می شود.

برای حفظ همگامی و هماهنگی با تحولات و پیشرفت های ملی و جهانی در زمینه صنایع، علوم و خدمات، استانداردهای ملی ایران در مواقع لزوم تجدید نظر خواهد شد و هر پیشنهادی که برای اصلاح و تکمیل این استانداردها ارائه شود، هنگام تجدید نظر در کمیسیون فنی مربوط مورد توجه قرار خواهد گرفت. بنابراین، باید همواره از آخرین تجدیدنظر استانداردهای ملی استفاده کرد.

منابع و مآخذی که برای تهیه این استاندارد مورد استفاده قرار گرفته به شرح زیر است :

- بلک و هوکس . پرستاری داخلی و جراحی . ترجمه اعضای هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی . ۱۳۸۵ تهران
جامعه نگر ، سالمی .

- سازمان نظام پرستاری . استاندارد های خدمات پرستاری . تهران . ۱۳۸۵.

- عالیخانی ، مریم . موسوی ، ملیحه السادات . روش های پرستاری بالینی . انتشارات شهر آب . ۱۳۸۸

- Smeltzer, Suzanne C. Hinkle, Janice L. Brunner and Suddarth Textbook of Medical - Surgical Nursing . 11th Edition, Philadelphia: Lippincott Co, 2010

- Patricia A. Potter & Anne Griffin Perry . Fundamentals of Nursing, 7th Edition.

- Judith Schilling. Nursing Procedures. Fifth Edition. 2009

- Karen, Holland. Mini Encyclopaedia of nursing. 2005

مداخلات پرستاری - استفاده از رول دست - آئین کار

1 هدف و دامنه کاربرد

هدف از تدوین این استاندارد، شناسایی و اجرای اصول کلی مداخلات پرستاری در استفاده از رول دست به منظور پیشگیری از انقباض دست و نمایش طرح گام به گام این خدمت جهت بهبود کیفیت کار، پیشگیری از خطاهای احتمالی و همچنین امکان اجرای یکسان خدمات می باشد.

این استاندارد برای موارد زیر کاربرد دارد:

- الف - در کلیه بخش های اورژانس، عمومی و تخصصی در صورت نیاز به این خدمت برای ارائه مراقبت های پرستاری یکسان و روشن.
- ب - در مراجع قضائی به منظور سندی قیاسی برای بررسی کیفیت اقدامات انجام شده.

2 مراجع الزامی

مدارک الزامی زیر حاوی مقرراتی است که در متن این استاندارد ملی ایران به آنها ارجاع داده شده است. بدین ترتیب آن مقررات جزئی از این استاندارد محسوب می شود.

در صورتی که به مدرکی با ذکر تاریخ انتشار ارجاع داده شده باشد، اصلاحیه ها و تجدید نظرهای بعدی آن مورد نظر این استاندارد ملی ایران نیست. در مورد مدارکی که بدون ذکر تاریخ انتشار به آنها ارجاع داده شده است، همواره آخرین تجدید نظر و اصلاحیه های بعدی آن مورد نظر است.

استفاده از مراجع زیر برای کاربرد استاندارد الزامی است:

۱-۲ استاندارد ملی ایران شماره ۱۵۰۰۵، مداخلات پرستاری- اصول آموزش به مددجو/بیمار - آئین کار

۲-۲ استاندارد ملی ایران شماره ۱۵۰۰۹، مداخلات پرستاری- شستن دست ها- آیین کار

3 اصطلاحات و تعاریف

در این استاندارد، اصطلاحات و تعاریف زیر به کار می رود:

۱-۳

پرستار

فردی که موفق به کسب دانشنامه کارشناسی در رشته پرستاری گردیده است.

۲-۳

بهیار

فردی دارای دیپلم بهیاری که تحت نظارت کلی در یک واحد بهداشتی و درمانی در فعالیتهای پرستاری همکاری داشته و همچنین ممکن است در زایمان های طبیعی زنان باردار کمک نموده و از مادران و نوزادان مراقبت نمایند.

۳-۳

کمک پرستار

فردی دیپلمه که طی یک دوره آموزشی مرتبط ، آموزش های لازم در زمینه انجام اموری از قبیل اجرای دستورات بهداشتی و درمانی و کمک به پرستاران و بهیاران را فرا گرفته و تحت نظارت کلی این خدمات را در بیمارستان جهت مددجویان / بیماران ارائه می دهد .

۴-۳

مددجو / بیمار

شخصی که برای دریافت خدمات درمانی به یکی از مراکز بهداشتی / درمانی مراجعه می کند .

۵-۳

رول دست

وسیله پارچه ای و یا پلاستیکی که به منظور پیش گیری از انقباض دست مورد استفاده قرار می گیرد .

شکل ۱- رول دست

۶-۳

نبض

جهش قابل لمس جریان خون می باشد که در نواحی مختلف بدن قابل لمس است . نبض شاخص جریان خون است .

۷-۳

گاز

پارچه ی توری و شبکه ای که در لایه ها ، انواع و اندازه های مختلف تهیه می شود.

شکل ۲- نمونه ای از گاز

۸-۳

چسب ضد حساسیت

نوار چسبی ضد حساسیت است که به راحتی روی پوست می چسبد و هنگام کندن اثری از چسب بر پوست باقی نمی ماند .

۹-۳

زخم فشاری

اختلال پوستی است که به علت کاهش خونرسانی طولانی مدت به یک ناحیه از بدن ایجاد می شود . در آغاز زخم بوسیله التهاب مشخص شده و در برجستگی های استخوانی ایجاد می شود .

۴ اهداف مداخله ای

۱-۴ پیشگیری از انقباض دست .

۵ حداقل وسایل مورد نیاز

۱-۵ دو عدد رول دست .

۲-۵ گاز در صورت نیاز .

۳-۵ چسب ضد حساسیت .

۶ روش انجام کار

۱-۶ شستشوی دست ها مطابق با استاندارد ملی ایران شماره ۱۵۰۰۹

۲-۶ آماده سازی دو عدد رول دست .

۳-۶ آماده سازی دو عدد رول یا چند عدد گاز یا پارچه تمیز در صورت عدم وجود رول دست .

۴-۶ برقراری ارتباط با مددجو / بیمار و ارائه توضیحات لازم در مورد مراحل انجام کار به وی .

۵-۶ توضیح علت و لزوم استفاده از وسیله به مددجو / بیمار .

۶-۶ قرار دادن رول داخل دست بیمار و بستن بند آن .

۷-۶ ثابت کردن رول با چسب ضد حساسیت در صورتی که از گاز یا پارچه رول شده استفاده شود .

۸-۶ قرار دادن رول بعدی در دست دیگر .

۹-۶ بررسی انگشتان از نظر تغییر رنگ و یا سردی و عدم وجود نبض .

۱۰-۶ شل کردن بند یا چسب ضد حساسیت در صورت مشاهده هر یک از علائم فوق .

۱۱-۶ شستن دست ها .

۱۲-۶ باز کردن رول دست هر ۴ ساعت .

۱۳-۶ آموزش به مددجو / بیمار مطابق با استاندارد ملی ایران شماره ۱۵۰۰۵ شامل :

۶-۱۳-۱ طریقه استفاده از وسیله .

۶-۱۳-۲ اقدامات لازم جهت پیشگیری از ایجاد زخم .

یادآوری ۱ - جهت پیشگیری از ایجاد زخم فشاری در اثر استفاده از این وسیله رول دست ، هر چهار ساعت در رول های نرم و هر دو ساعت در رول های سخت باز شود .

یادآوری ۲ - رول های دست در دو نوع سخت و نرم تهیه می شوند و می توانند از گازها و پارچه های تمیز تهیه شده باشند.

۶-۱۴ ثبت کلیه اطلاعات و یافته ها شامل :

الف - زمان و تاریخ استفاده از رول دست .

ب - کلیه مشاهدات و یافته های حاصل از ارزیابی .

پ - مشکلات احتمالی و اقدامات پرستاری .

۷ شرایط انجام کار

۷-۱ دقت و صحت در انجام کار .

۷-۲ حفظ حریم و حرمت مددجو / بیمار .

۷-۳ ارائه توضیحات لازم به مددجو / بیمار .

یادآوری - مدت زمان لازم برای ارائه این خدمت پنج دقیقه است .

۸ شرایط ارائه دهنده خدمت

این فرایند کار توسط پرستار ، بهیار و کمک پرستار و در کلیه بخش ها در صورت نیاز برای مددجو / بیمار انجام می گیرد .

پیوست الف

(الزامی)

حقوق مددجو / بیمار

الف-۱ مددجو / بیمار حق دارد در اسرع وقت درمان و مراقبت مطلوب ، مؤثر و همراه با احترام کامل را بدون توجه به عوامل نژادی فرهنگی و مذهبی از گروه درمان انتظار داشته باشد .

الف-۲ مددجو / بیمار حق دارد در خصوص مراحل تشخیص ، درمان و سیر پیشرفت بیماری خود اطلاعات ضروری را شخصاً و یا در صورت تمایل از طریق یکی از وابستگان از پزشک معالج درخواست نماید به طوری که در فوریت‌های پزشکی این امر نباید منجر به تأخیر در ادامه درمان یا تهدید جانی مددجو / بیمار گردد .

الف-۳ مددجو / بیمار حق دارد قبل از معاینات و اجرای درمان اطلاعات ضروری در خصوص عوارض احتمالی و یا کاربرد سایر روش‌ها را در حد درک خود از پزشک معالج دریافت و در انتخاب شیوه نهایی درمان مشارکت نماید .

الف-۴ مددجو / بیمار حق دارد در صورت تمایل شخصی و عدم تهدید سلامتی آحاد جامعه طبق موازین قانونی رضایت شخصی خود از خاتمه درمان را اعلام و یا به دیگر مراکز درمانی مراجعه نماید .

الف-۵ مددجو / بیمار حق دارد جهت حفظ حریم شخصی خود از محرمانه ماندن محتوای پرونده پزشکی ، نتایج معاینات و مشاوره‌های بالینی جز در مواردی که براساس وظایف قانونی از گروه معالج استعلام صورت می‌گیرد ، اطمینان حاصل نماید .

الف-۶ مددجو / بیمار حق دارد از رازداری پزشک و دیگر اعضای تیم معالج برخوردار باشد لذا حضور بالینی افرادی که مستقیماً در روند درمان شرکت ندارند موقوف به کسب اجازه بیمار خواهد بود .

الف-۷ مددجو / بیمار حق دارد با کسب اطلاع کامل از نوع فعالیت‌های آموزشی و پژوهشی بیمارستان که بر روند سلامتی و درمان او مؤثرند تمایل و رضایت شخصی خود به مشارکت درمانی را اعلام و یا در مراحل مختلف پژوهش از ادامه همکاری خودداری نماید .